

Deželni zbor štajerski.

Občina Godomerci.

V deželni zbornici je utemeljeval dne 26. januarja poslanec Roškar svoj predlog, s katerim zahteva deželne in državne podpore za občino Godomerci v ljubotomskem okraju, kakor tudi za druge sosedne občine, katere so bile v teku leta 1909 vsled raznih elementarnih neizgledov oškodovane. V predlogu se zahteva nujna odprava za vse v ljubotomskem okraju znatno prizadete.

Škoda v brežiškem okraju.

Dne 21., 22. in 23. decembra je Sava preplavila v mnogih občinah brežiškega okraja polja in travnike in povzročila velikansko škodo. Deloma je površno rodovitno plast voda pobrala, deloma pa je travnike in njive s kamenjem in peskom zasula. Samo v občini Mihalovec se je škoda uradno cenila nad 5000 kron.

Vsled tega je dr. Fr. Jankovič v družbi s Vr. Pišekom in tovariši dne 26. jan. vložil predlog, da se potom deželnega odbora skrbi za pravično ocenjevanje nastale škode in za primerno denarno pomoč.

Lovski zakon.

Poslanec Pišek je v seji dne 27. januarja t. l. obsirno utemeljil predlog za spremembo lovskega zakona, katerega sta stavila skupno s poslancem g. dr. Benkovičem.

Povdarjal je ogromno škodo, katero povzroča divjačina ter da dohodki od lova niso v nikakem razmerju s škodo, katero napravi. Navadno ima en sam posestnik več škode, kakor cela občina dobička. Lovski zakon se mora tako spremeniti, da se bode vsaka škoda, storjena po divjačini, povrnila, ali pa da sme vsakdo sam varovati svoje pridelke s tem, da uniči škodljivce.

Deželna zavarovalnica.

V seji dne 28. prosinca je dr. Jankovič utemeljeval predlog, ki zahteva, da se ustanovi deželna zavarovalnica proti škodi povzročeni po toči, povodnji, slani, suši itd., ki bi pa morala biti obvezna za vsakega. Le na ta način bi zamogel zaveti res uspešno delovati in svojemu namenu v pravem pomenu besede služiti. Škode, povzročene po neizgledah, se morajo vsaj do 70% izplačati.

Ker se taka zavarovalnica zamore le na podlagi okvirnega državnega zakona osnovati, se je v tem smislu predlog izročil kombiniranemu finančnemu in deželno-kulturnemu odseku.

Za zboljšanje stanja učiteljev.

V isti seji je deželni odbornik Robič utemeljeval svoj predlog, ki zahteva, da se pomaknejo šole 3. razreda v 2. plačilni razred. Govornik povdarja, da ima edino njegov predlog praktičen pomen, ker edino na ta način se da kaj vkreniti v poboljšanje stanja učiteljev. V razne fantastične predloge se govornik ne spušta, ker se jih itak ne more uresničiti.

Predlog je bil odkazan kombiniranemu finančnemu in naučnemu odseku.

Njim nevošljiv sem, ki že spe v grobovih,
zavitih v šelestečih trav tišine;
več ne ječi jim duh v teles okovih,
ne slišijo več stokov solz doline.

„On je,“ je vzkliknila. „Tako, zaprli so ga, mučili so ga, njega, kojega ljubi moja duša. Ti, oče moj, in tako grozovit?“

Z razpietenimi lasmi je bežala po vrtu in se ustavila začet pod oknom.

„Maščuj me ti, ki ljubil sem te srčno,
da vitez djal zato v verige te me krute ...“

Grajska gospodična je obsedela pri oknu. Čula je, da so se odprla vrata ječe, nekaj mahljaj je prerazil po vzduhu, zadonel, zamolkel vzklik in nekaj je padlo po tleh.

„Tako, sedaj mami dekleta.“

Umetnik je ležal v krvi brez glave. Vitez sam mu jo je vzel.

Trepetaje je vstala mladenka in šla v senčnico.

Za njo pride vitez.

„Proč ...“ S srda polnimi očmi ga je pogledala. „Tu imaš ...“ je odvrnil in ji vrgel krvavo glavo pod noge. Odkočila je od strahu. Nato pa prišla glavo, odprla vir in močila glavo.

Glej čudo! Motne oči se odpro, in glas se sliši.

„Pogrezniti se, ti ponosni grad, s tvojimi prebivalci vred. Mučil si lastno hčer, ti grof in ti vitez umoril si lastnega sina, kojega si zavrgel z nesrečno ženo vred, da si lahko lovil nedolžne device. Pogubi se ...“

Oči so onemtele, vitez je strmél. Se migljaj ustnic in izginilo je vse.

Tako je sanjal popotnik.

Kjer je stal prej grad, tam je sedaj prepad. Vir s srebrno-čisto vodo je ostal. Tudi mesta ni več. Se se sliši v temnih nočeh zvonjenje iz zemlje — tako pravijo — in vsakih deset let enkrat se v mesečni noči prikaže lepa gospodična, da pije iz vira in pojoč milotožno pesem, izgine zopet.

Kombinirani finančni odsek in odsek za kulturno zadeve.

Ker se je bati letošnjega leta velikemnožice hroščev ali kebrov, je sklenil odsek, pozvati deželni odbor, okrajne zastope in šolska vodstva, da delujejo na vso moč, da se zatrejo škodljivi hrošči. Dežela plača za vsak kilogram hroščev, katere kdo nabere, po 4 vinarje. Okrajni zastopi pa so primorani, dodati še po 2 vin. za kilogram. Izdali se bodo tudi v tem smislu poučni spisi. Deželnemu odboru se je tudi naročilo, da skuša doseči znižanje cene halačnega ekstrakta.

Politični ogled.

— Državni zbor. V zadnji seji draginjskega odseka, ki se je vršila dne 27. t. m., je stavljal poslanec Pišek sledeči predlog. C. kr. železniško ministrstvo se pozivlje, da odločno deluje na to, da bo južna železnica vpeljala na črto Dunaj-Trest več hladilnih voz in v tem oziru tudi znižala vozno tarifo. Predlog, ki ga je krepko utemeljil g. poslanec, je bil sprejet.

— Približanje Avstrije Rusiji. Listi, kolikor dunajski, toliko tudi ruski, prinašajo zadnje dni dolge članke o nekkih poskusih, težedih za tem, da bi se vstvarili med Avstrijo in Rusijo zopet prijateljski odnosi. Misel k zblizanju Avstrije k Rusiji je izšla baje iz Dunaja in ima vmes svoje prste tudi Nemčija. Na Ruakem so pozdravili nekateri z veseljem to misel. So pa drugi, ki Avstriji in Nemčiji ničesar ne zaupajo in pravijo, da ni nobenega pravega povoda in nobene potrebe za kakšne dogovore med Avstrijo in Rusijo, in da tiče med temi poskusi najbrže skrivni nameni, naperjeni le proti Rusiji.

— Češki deželni zbor sklican. Češko in nemško stranke se niso mogle sporazumeti. Nemci hočejo, da jim dajo Čehi jamstva, da se ugodno reši jezikovno vprašanje za Češko in narodna avtonomija. Čehi pa tega seveda ne hočejo, ker naglašajo, da se ima predvsem rešiti proračunski provizorij. Merodajne osebe pa kljub tem izjavam niso izgubile upanja, da se sporazum doseže. Deželni nadmaršal proračuna ne bo djal na dnevi red, predloge glede na nacionalno avtonomijo se bodo odkazale odseku, sklenil se pa bo davek na pivo in druge manjše gospodarske reči. Da se resno pričakuje uspeha, dokazuje to, da je vlada češki deželni zbor pravkar sklicala in sicer na 3. februarja.

Vendar pa se kaj lahko zgodi, da med zasedanjem, ki bo menda 14 dni trajalo, izbruhne med Čehi in Nemci spor, ki bo imel za posledico zopetno odgojenje. Mladodehi namreč nimajo za seboj ljudstva, ki je večinoma na strani radikalev. Slednji so se zadnji čas močno ojačili, zlasti ker se bosta obe radikalni skupini — narodni socialci in radikalni državno-pravni — združili v eno in tvorili opozicijo. Na drugi strani pa so Nemci za ostrakejo pripravljeni, ako se jim popolnoma ne ugodí. Nemški agrarci so dne 30. m. m. na svojem velikem strankarskem shodu na Ustju sklenili, da morajo dati popolna jamstva, da se izvede nemška nacionalna avtonomija, če ne, morajo Nemci vztrajati v brezobzirni ostrakeji.

— Ogrsko. Ministrski predsednik Khuen-Hedervary je odgodil zbornico, ker je izrekla njegovi vladi nezaupečstvo. — Cesar je grofa Khuena naročil, da ogrsko zbornico, ko se okoli marea zopet snide, razpusti in razpiše nove volitve. Volitve se bodo vršile po leti.

— Vojna nevarnost na Balkanu. Med Turčijo in Bolgarsko se je razmerje silno poslabšalo. V Bolgariji je vse razburjeno radi ostrih razsodb turškega vojnega sodišča v Solunu proti Bolgarom. Rezervisti bodo sklicani še ta mesec. Turška vlada bo baje izdala razpis za nakup 7000 konj za konjenico in topništvo. V soboto je turška vojna uprava kupila 1500 konj v Avstriji in Rusiji.

— Grško. V soboto se je vršila v kraljevi palači pod kraljevim predsedstvom seja političnih koledij. Triurne seje so se udeležili: Theodorakis, Rallys, Dragumis, Zaimis, Mavromichalis in Romas. Kralj Jurij je nasprotoval reviziji ustave, v kakršni obliki se sedaj zahteva, ker je mogoča le s tričetrtinsko večino poslanske zbornice. Theodorakis je bil mnenja, naj se skliče narodna skupščina. Podpirala sta ga Dragumis in Rallys. Zaimis pa se je izrekel za revizijo ustave po ustavnem potu. Kralj je končno izjavil, da bo še ponovno razmišljal o položaju. — seji načelnikov se je kralj baje izjavil pripravljenega za sklicanje narodne skupščine, ako pritrjuje v principu načrtu o kabinetu, ki bi bil sestavljen iz vseh, kajti na ta način bi bil kralj zagotovljen, da zastopa narodna skupščina vse ljudstvo.

— Angleške volitve. Izvoljenih je dozdaj 271 unio-nistov, 272 liberalcev, 40 od delavske stranke in 80 irskih nacionalcev. Združene protionionistiške stranke bodo torej najbrž razpolagale z večino približno 100 glasov. Iz tega sledi, da je proračun z novimi davki, zaradi katerih se je vnel volivni boj, zagotovljen, tarfina reforma v smislu unionistov pa se ne bo še izvedla. Preosnovala se bo tudi gosposka zbornica, zdaj seveda le v kompromisu z opozicijo, ker se konservativci dobili tako impozantno manjšino. Veliko vlogo bodo topot igrali irski poslanci, brez katerih ni vladne večine.

Mala politična naznanila.

Dne 27. januarja: Načelnik poljskega kluba, Glabinski, se je večeraj pripeljal na Dunaj ter se posvetoval v nižjeavstrijskem deželnem zboru z voditelji krščanskih socialcev o političnem položaju. — Dunajski kasacijski dvor je praškim antimilitaristom povišal kazni, in sicer od treh mesecev do enega leta ostre ječe in vse oprostilne razsodbe razen dveh

razveljavil. — V Makedoniji se je položaj silno poslabšal. Vojna uprava odpošilja v Makedonijo topništvo.

Dne 28. januarja: Draginjski odsek je večeraj zopet začel delovati. — Nižjeavstrijski deželni zbor je po daljši razpravi sprejel proračun. — V večerajšnji seji draginjskega odseka se je z gotovostjo trdilo, da se bo sestal državni zbor dne 22. februarja.

Dne 29. januarja: Na Norveškem je podalo celokupno ministrstvo ostavko. Kralj je ostavko sprejel in prosil ministre, da še nekaj časa vodijo svoje posle. — Brata turškega pravosodnega ministra je predvčerajšnjim ponoči nekdo umoril. Gotovo je hotel umoriti pravosodnega ministra samega, a se je zmotil. — Na Dunaju se je dne 27. t. m. zvečer vršila pri cesarju slavnostna pojedina povodom praznovanja rojstnega dne nemškega cesarja. Med pojedino je cesar napil na blagor nemškemu cesarju.

Dne 30. januarja: Cesar je večeraj sprejel ogrskega ministrskega predsednika Khuen v avdijenci. — „Neues Wiener Tagblatt“ poroča, da bo sklican državni zbor dne 22. februarja. — Na galiski deželni zbor je vložilo 75 nemških občin prošnjo, v kateri zahtevajo galijski Nemci, da se mora pri volilni reformi, ki se ravno pripravlja, ozirati tudi na nje ter jim dati primerno število mandatorov, ki bo odgovarjalo njih številu in zgodovinskemu pomenu.

Dne 31. januarja: Ogrski ministrski predsednik Khuen-Hedervary je sklenil s hrvaško koalicijo nekako zvezo, vsled česar je ban Rauch nemogoč ter v kratkem poda svojo ostavko, ki bo sprejeta. — Cesar je izdal na ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen svojeručno pismo, v katerem utemeljuje svojo odločitev, zakaj ni sprejel ostavke ministrstva, marveč se izrekel za razpust poslanske zbornice. — Bukovinski deželni zbor se razpusti. Nove volitve se bodo vršile šele v jeseni.

Razne novice.

* Iz finančne službe. Prestavljeni so: Respicijent Anton Serbec iz Maribora v Ormož, nadpaznik Franc Jodl iz Ormoža v Maribor in nadpaznik Michael Ferencak iz Rečice na Vransko. Upokojen je višji respicijent Ožbald Drevenssek v Radgoni.

* Iz pravosodne službe. Cesar je podelil deželno-sodnemu svetniku in predsedniku okrajnega sodišča v Kozjem dr. Karolu Gellingsheimu povodom vstopa v pokoj naslov višjega deželno-sodnega svetnika.

* Požrtvovalnost francoskih katoličanov. Večkrat se bere in sliši o žalostnem stanju katoliške cerkve na Francoskem. Vendar, če se upoštevata gorečnost in požrtvovalnost tamošnjih zavednih katoličanov, se ne more obupati. Razpoloženje francoskih katoličanov je v marsičem podobno razpoloženju prvih kristjanov za časa preganjanja katoliške cerkve od rimskih cesarjev. Stanje cerkve je bilo takrat sicer na videz obupno, vendar je imelo tudi veliko tolažljivega na sebi. V takem položaju se vzbujajo človeku pogum in zaupanje v Boga. Nekaj takega opazamo sedaj na Francoskem. Tam so katoličani veliko zamudili, marsikaj zanemarili tudi v lastni krivdi. Sedaj pa nočejo nič več nazaj gledati, temveč pogumno sklepajo svoje vrste in jih zbirajo pod odločno katoliško zastavo, karkoli je še ostalo krščanskega. Povsod se organizirajo na tem trdnem temelju. Požrtvovalnosti jim ne manjka. Za en sam časopis na deželi so zložili 150 tisoč frankov (skoro toliko kron) kapitala. Res je sicer v katoliških vrstah precej bogatih mož, vendar je ta svota dokaz, kako so vsi skupaj prepričani o potrebi katoliškega tiska. To je zelo razveseljivo, če se pomisli, kako je še tu pri nas vse tako mrtvo v tem pogledu. Ljudje bi pri nas rajši ne vem za kaj dali svoj kraječek, kakor pa za dober katoliški list. In vendar smo ga mi v marsičem nič manj potrebni, kakor francoski katoličani. Nekatera bogata družina so ustanovile takozvano „Ligue en troisieme“, to se pravi „Zvezo tretjega razreda“. Ti bogatini so se zavezali, da se bodo vozili samo v tretjem razredu na železnici in da bodo ves prihranek na svojih potovanjih darovali v prosep katoliškega gibanja. Požrtvovalnost se kaže pa ne samo v denarju, ampak tudi v tem, kar morajo zavedni katoliški možje radi svojega prepričanja prestati. En vseučiliški profesor je rekel, da bo z mnogimi drugimi katoliškimi možmi nastopil proti uvedbi brezverskih knjig v ljudske in druge šole, dasi ve, da ga zato čaka ječa. Če bo hotela vlada zapirati vse zavedne katoličane, se bo prepričala, da so ječe pretesne za vse te pogumne možje. — Veliko se pričakovani brezbožni prostozidarji na Francoskem, ko so naredili postavo, po kateri morajo francoski duhovniki prav tako v vojaško službo, kakor vsi drugi državljani. Francoska vlada je menila, da bo na ta način duhovščino po kasarnah uničila, ker je pričakovala, da se bodo duhovniki med surovimi in pokvarjenimi vojaki po vojašnicah skvarili. Zgodilo se je pa prav nasprotno. V mestu Belfort je en častnik, ki je bil duhovnik, pokleknil vsak večer v veliki spalnici v kasarni pred oči vseh svojih tovarišev na gola tla, da je opravil svojo večerno molitev. S početka so se mu vsi posmehovali, eno leto pozneje so pa vsi skupaj z njim molili. Z duhovniki v vojaški službi ne bo torej brezbožna vlada nič drugega dosegla, kakor da se bodo še ostali vojaki privadili krščanskemu življenju. Kjer je toliko požrtvovalnosti in poguma, kakor med francoskimi katoličani, tam mora dobra stvar zmagati, le ravnanje se po teh zgledih!